

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF FRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничім Домі, на розі вулиць Фрічард і Мекґрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor: Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

"НАЦІОНАЛЬНУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ" "САМОСТІЙНИКІВ" КОРОВА ЯЗИКОМ ЗЛИЗАЛА

Вже відповідаючи "стрілецьким громадам" за їхню "нетактичне" втручання своїми "меморіалами" в "національні незалежні справи", "Укр. Голос" навчав їх "політиці", що домагається незалежності для Західної України згід Польщі і не на місці й може тільки обурити Лігу Націй, бо це є втручання у внутрішні справи держави (Польщі). "Укр. Голос" вже тоді доказував, що "самостійники" можуть тільки домагатися від Польщі виконання Версальського договору (неначе б то воно не виконує!), тобто, щоб Польща притримувалася тих точок договору, що їх встановили творці Версальського "миру".

Версальський договір, вислідом якого була постановка ради альянських амбасадорів в Парижі 14 березня 1923 року, що нею закріплено Східно Галичину під Польщею у "вечное и неотъемлемное владение" — Польща точно виконує. Ті, що налявають себе "самостійниками" і титул яких прирвав собі в Канаді "Союз Українців Самостійників", з таким рішенням ради амбасадорів "не погодилися" й поставили боритися за "сборну самостійну українську державу". Звідси й назва "самостійники".

Що ж ми бачимо? Бачимо ми, що ту "самостійність" вже, як то кажуть, корова язиком злизає. Нічого від неї не залишилося. По суті її ніколи в тих "самостійників" і не було — була тільки злудна фраза, якою прикривалося постійні угоди й коншахти петлюрівців з Пилсудським, петрушевичівців з денікінцями, Центральної Ради та гетьманами — з німцями. Але зараз не залишилося вже й фрази. Зараз "самостійники" стали відкритими завзятими "версальцями".

Висваривши "стрілецькі громади" за їхні "самостійницькі меморіали", "Укр. Голос" виразно зазначив, що треба боритися не за відокремлення земель Західної України від Польщі, лише за те, щоб Польща дотримувалася точок Версальського договору.

Це становище зараз ствердив своїм виступом в домініальному парламенті посол Лучкович, розуміється, виконуючи пропорушення СУС-а. Він виразно у своїй промові сказав:

"Ця країна підписала Версальський договір і як-така, є одною з тих націй, які загарантували права й привілеї, що їх дано українцям".

Далі каже: "Ліга Націй має спробувати допомогти українцям. Польща підписала договір, який зобов'язує польський уряд до забезпечення прав меншостей в тій країні".

Ліберальний посол з Норт Бетафорд, Саск., Мекінтош, один з тих сорочка макогонів, що ними хвалиться СУС у своєму таємному пасхальному "пастирському листі" до "поважних добродіїв, які мають підтримувати політику самостійників, підтримуючи Лучковича в парламенті, сказав:

"Український народ бажає самовизначення внутрі польської держави... Він повинен дістати підтримку". Але коли Бенет перебив цього посла й сказав, що він не повинен зв'язувати канадський парламент з такою справою, бо Ліга Націй відкинула петиції українців, то Мекінтош погодився з Бенетом і сів тихо.

Не будемо ми вводити в цілий зміст дискусії цієї справи в канадський парламент, бо її ширше висвітлено було в минулому числі "УРВ". Ми тільки одню тут зазначимо: виступ Лучковича в парламенті, його домагання й підтримка його домагань деякими послами, включаючи й Вудворта, ясно показали, що українські "самостійники" в Канаді зрелися вже відрото своєї "самостійності" й стали явними "версальцями". Нема вже домагань, нема вже боротьби, нема вже навіть кличів про самостійність, якими вони попередньо прикривали свою зрадницьку роботу. Є вже ясне й конкретне домагання: "виконання точок Версальського договору" — тобто, західно-українські землі мають залишитися під Польщею, як складова частина польської держави, тільки... дайте автономію, й то з тим застереженням, якщо точки Версальського договору взагалі можна уважати такими, що вони забезпечували б національним меншостям якусь автономію.

Так відомий лист станіславівського єпископа Хоминича та угода УНДО з польською шляхтою наїшли собі повну підтримку українських православних "самостійників" в Канаді.

ДОВКОЛА ОСТАННІХ ПОДІЙ В ЕСПАНІЇ

Найновіші телеграми з Європи приносять вістки, що населення багатьох міст Еспанії, яке недавно прогнало династію Бурбонів, що панувала в Еспанії 900 літ, почало громити й палати церкви, монастирі, єзуїтські інституції. Мабіах і маняніні десятки тисяч втікають із своїх притулків мракобесів. В самому Мадриді населення розгромило та спалило десятки єзуїтських інституцій. В однім з таких "побожних" притулків знищено найкраще влаштовану хемічну лабораторію в Еспанії. В Мадриді військо й поліція, а навіть вогнева сторожа спокійно приглядалися тому, що діялося. Республіканський уряд Еспанії проголосив воєнний стан, заповнивши столицю військами, тенками та кулеметами.

Що ж то сталося в республіканській Еспанії? Сталося те, що хоч король прогнано, то найголовніша опора монархізму залишилася. Тою опорою монархізму в Еспанії була церква. Еспанія — країна класичного єзуїтства, країна інквізиції, церковного феодалізму. В Еспанії не можна уявити монархії без церкви, а церква головню в її догетеричній формі — без монархії. Капітал, що прийшов до влади у формі нинішнього республіканського уряду, не буде терпіти церкви, як диктатора. Він не хоче не тільки суперника в керуванні державою, але навіть співника, як рівного собі. Пому потрібна церква, як слуга, а не як співник.

Єзуїти усіх орденів та полівство взагалі почуло загрозу своєму безмежному пануванню й почали снувати монархістичні змови. Монастирі та єзуїтські інституції, що ними так густо вкрита ціла країна, дали притулок монархістичним змовникам. Попи з амбонів почали апелювати до вірних за оборону короля, вони дали моління, щоб отечь небесний вернув ім Альфонса. Бо з втечею Альфонса стала перед загрозою не тільки їхня влада, їхні безмежні права, але стали перед загрозою їхні колосальні багатства, їхні земельні обшари, їхні гори золота, що вони їх цілими століттями награбували страшим визиском з трудящих мас.

А, як сказав Карл Маркс, "церква скоріше зречеться дев'ять десятих своїх релігійних догматів, ніж одної десятої своїх доходів". Церква благословить всяку владу, яка не відбирає у неї її доходів. А еспанські єзуїти якраз певні, чи сучасний республіканський уряд, під натиском трудящих мас, якраз не вірже їм їхніх доходів.

З того й почалося. Еспанський клерикалізм вівся в печінку трудящим масам. Бо якщо церква в капіталістичних державах є найважливішим колесом кожної державної капіталістичної машини, то в еспанській монархії вона була головним двигуном цієї машини, головною опорою. Альфонсові, щоб втриматися при владі, потрібно було двоє підпор: ката й попа. Ролю ката останніх кілька років виконував диктатор Прімо де Рівера. Коли під натиском трудящих і ліберальствующих елементів ката — що одну з двох підпор — довелено, Альфонс не міг балансувати на одній підпорі й втік. Друга підпора — церква залишилася та вмоктала в себе усі елементи першої підпори й розпочала змови за повернення свого покровителя.

Вони почали навіть висилати своїх посланців до Альфонса на вигнання для навізання з ним зносин.

І не тільки те. Трудящі не забудуть єзуїтам своїх крик і насильства.

Та тішитися трудящим з цього ще нема чого. Уряд Замора вже проголосив воєнний стан в Мадриді й вислав військо, гармати та скоростріли. Він візьме під свою опіку єзуїтів — розуміється, ціною уступки з їх боку на користь "демократичної" влади. Урядові Замора єзуїти так само будуть потрібні, як єзуїтам потрібний буде уряд Замора. Коли єзуїти переконуються, що надії на поворот Альфонса немає, вони діють угоди з урядом Замора так саме, як католицька церква помирилася з урядом в Мексику й зараз з ним співробітничала проти визвольних змагань трудящих.

Бо, як казав Ленін: "Кат повинен здаватися протест і обурення пригноблених, піп повинен малювати їм перспективи, помилкування поневірювання й жертв при заховуванні класової панування, а тим самим мирити їх з цим пануванням, відтучувати їх від революційної дії, зривати їх настрої, руйнувати їхню революційну відвагу".

На цему якраз єзуїти помиряться з Заморою проти працюючих. Щоб повалити панування церкви, треба повалити ту систему, на якій вона живиться.

СОЦІАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ХРИСТІАНСТВА

Соціальні принципи християнства виправдували античне (давнє) рабство, вихваляли середньовічне кріпацтво і вмінат також, коли треба, захистити, хоча й з мізерною гримасою, сучасне пригноблення пролетаріату.

Соціальні принципи християнства проповідують докочечну потребу існування клас — владної і поневоленої, і для останньої з них є лише благочинство побажання, щоб перша її добродіяла.

Соціальні принципи християнства переносять на небо нагороду за все перетерпене паскудство і тим самим виправдують продовження цього паскудства на землі.

Соціальні принципи християнства проголошують усяке зневажання гнобителів до пригноблених або справедливою карою за перворідний та інші гріхи, або іспитом, що його господь, з премудрости своєї, посилає визволенням від його людям.

Соціальні принципи християнства вихваляють божуство, призриство до самого себе, самозневагу, покору, смирність, словом — усі властивості черні, а для пролетаріату, який не бажає, щоб із ним поводилися, як із наводочню людства, почуття гордості й незалежності вважливий за хліб.

На соціальних принципах християнства лежить тавро пронозуватости і святенности, а пролетаріат революційний.

К. Маркс.

АРЕШТУВАННЯ І ПРОВОКАЦІЯ

"Сельроб" з 19 квітня повідомляє: Дня 26 березня арештовано в Сь Самборі т.т. Осипа Шемердяка і Теофіла Вовчика і відвезено до тюрми в Самборі. Арештовано їх в зв'язку з демонстрацією безробітних і голондних в Старім Самборі, що відбулася 25 лютого.

Дня 28 березня "приїхав до Старого Самбора якийсь чоловік і зайшов до одної дівчини. Представився їй як "делегат комуністичної партії Західної України" і питає, хто є заступником арештованого товариша Шемердяка. Домагався, щобні дівчина скликала сходинок КПЗУ. Звичайно, що дівчина не могла йому нічого сказати і провокаторові його штука не вдалася. Як повідомляють зі Старого Самбора, той "делегат КПЗУ" зараз таки, коли дівчина його позбулася з хати й нарікаючи на неї, що вона "віддає його в руки поліції" пішов до близької дукорні, де вже був звисний Гіль і чекав на звіт. Отакими способами добираються до членів Сельроб-Єдності.

З деяких місць маємо провірені відомості, що до наших організацій на місяць зв'язалися всякі провокатори з новими легітимаціями партії СРЕ. Очевидно ті легітимації підроблені.

За робітничо-селянську владу в Еспанії

(Від спеціального кореспондента "Іваніте" та "Інпрекор").

В Еспанії проголошено республіку не вперше. Але вперше прокламування республіки відбулося за такого загострення соціальних та класових стосунків. Це більше важить те, що теперішній політичний переворот стався під час нечувано гострої господарської кризи в цілому світі, коли внутрішньо-політичні та міжнародні суперечності велетенськими кроками наближаються до революційного розв'язку. Ці факти надають еспанській революції особливий ваги.

Найхарактерніше в економічному та політичному становищі Еспанії це — тамтешній аграрні стосунки: латифунді (великі маєтки) та власники-феодала, духівництво, як наймішніша підпора феодалізму, зубожіле селянство; далі — промисловість, де фінансовий капітал експлуатував природні скарби країни і насамперед робочу силу. Феодали, банкірські магнати і їхня агентура — королівська влада та генералітет — панували в країні. До того ж її роздирали націоналістичні суперечності, а уряди проводили один по одному імперіалістичну політику, що обтяжила людиність величезним тягарем.

Світова аграрна криза швидко наблизила кінець старого прогнилого режиму. Щоб запобігти революційним наслідкам цього процесу, буржуазія спробувала була запровадити фашистську диктатуру. Але ця диктатура втрималася лише доди, поки аграрну кризу загострила криза промислова, від якої країна зазнала величезного лиха. Промисловий пролетаріат та незалежне селянство скрізь заворушилося. Останніми місяцями 1930 року по цілій Еспанії, від Андалузії до Біскаї, від Галісії до Каталонії, підносилися хвилі ексциозних та політичних класових боїв. Радикалізація трудящих мас відбувалася надзвичайно швидким темпом. Зчинилися страйки та криваві сутички із збройними силами буржуазії. По деяких районах робітники та селяни вже тоді утворили Ради й прокламували робітничо-селянську республіку. А цей факт доводить, що маси вже тоді розуміли відміну між республікою, якої хотіла буржуазія, та своєю власною класовою владою.

Але як по промислова та банкірська буржуазія, республіканці та соціял-фашисти помітили, що боротьба економічної й політично пригноблених мас, трудящих у місті й на селі, набірає гостріших форм, що вона нагрожує не тільки монархії, а й капіталістичному режиму узагалі, — вони почали вживати всіх заходів, щоб відвернути робітничий рух від його класових цілей. Соціял-фашисти та анархо-реформісти стали на чолі руху, щоб придушити його! І не з їхньої прихильності сталося те, що протимонархічний рух і далі ширився та дійшов до революційного штурму, до повалення монархії. Цьому сприяла діяльність компартії Еспанії та класовий інстинкт мас.

3 14 квітня Еспанія — республіка. А тепер повстає питання: — Що ж далі?

Республікансько-соціалістичний коаліційний уряд одразу показав своє справжнє обличчя. У першому маніфесті уряд Замора буквально анічогісь не сказав про вимоги робітників і селян. Там нічого не говориться про 7-годинний робочий день, про збільшення заробітної платні та запомогу безробітним, про право робітників об'єднуватися в спілки, про волю робітничої преси, про передачу землі тим, хто працює на ній, про право національних меншостей на самовизначення. Натомість новий уряд хоче й далі провадити імперіалістичну політику Еспанії, починаючи судове слідство проти тих, що ніби спричинилися до великої поразки в Марокко. Водночас він оголошує тимчасову конституцію з такими головними пунктами: еспанська республіка забезпечує святість приватної власности, зберігає старі феодальні земельні стосунки на шкоду селяням і касує особисту волю, яку обіцяє трудящим на майбутнє, щоб запобігти виступам пролетаріату в оборону своїх вимог...

А тимчасом в Еспанії є сила проблем, що чекають на негайне розв'язання. Трудящі маси Еспанії вже не даються в ярмо. По всіх великих містах, насамперед у промислових районах, відбуваються вуличні демонстрації. Робітники покидають підприємства. В Барселоні, Більбао, Валансії та Севільї маси штурмували тюрми і звільнили в'язнички із збройними силами буржуазії. По деяких районах робітники великих текстильних фабрик утворили Революційний Комітет і заарештували кількох із найвизисливіших підприємців-республіканців. Каталонське військо одтверто виявляє свою солідарність із масами. Аграрні питання треба розв'язати якнайшвидше, національні питання — так само. За останніми відомостями, в Марокко теж зчинилися заколоти. Отже, не можна буде так легко провадити далі стару імперіалістичну політику. Все це — питання, яких не можна розв'язати заборонами.

На кінь виступила компартія Еспанії. Вона видала відозву, де закликає робітників утворити фабзавкоми, щоб долати і інші. Цю "новинку" передрукували також жовтоблakitні газети в Канаді.

Як у багатьох інших випадках, так і тут показалося, що фашисти пустилися на брехню, і то з великого "Б". Недавно, з початком квітня, Янко Купала оголосив у мінській білоруській газеті "Звезда" категоричне заперечення фашистських наклепів про його ув'язнення й смерть.

В своєму листі Янко Купала написав: "Від комуністичної партії та радянської влади я маю найдоброзичливіше та найуважливіше ставлення. Я живу під обороною законів диктатури пролетаріату, законів Білоруської Радянської Соціалістичної Республіки й втручання в нові життя від законної більшовицької розглядати, як найзліцишу провокацію".

тис збільшення заробітної платні, визначити мінімум платні, декретувати 7-годинний робочий день для дорослих робітників та 6-годинний для робітничої молоді, запровадити соціальне забезпечення коштом держави та підприємців, добитися волі страйків та зборів, скасувати арбітражних комісій. Сільських робітників, наймівців компартія закликає утворювати свої комітети, які мають боротися за зменшення робочого часу, за соціальне забезпечення також для сільсько-господарського пролетаріату.

Далі компартія вимагає негайно експропріувати великі латифундії та поділити землю між селянами без відшкодування поміщикам, скасувати гіпотечні борги та весь тягар, що гнітить робітників і селян. Для пригноблених національних меншостей компартія вимагає права на самовизначення до відокремлення від еспанської держави. Крім цього, компартія вимагає негайно евакувати Марокко і звільняє про свою солідарність із пригнобленими народами колоній. Наприкінці компартія вимагає негайно визнати СРСР.

Компартія Еспанії застерігає робітників і селян від буржуазно-республіканських ілюзій, від ілюзій, піби установчі збори можуть задовольнити вимоги трудящих, і заявляє: — "Не буржуазно-соціалістичний коаліційний уряд, а робітничо-селянський уряд — ось яке мусить бути гасло трудящих Еспанії".

Таку програму протиставить революційний рух та його авангард — компартія — програмі республікансько-соціалістичного уряду.

"Питання розв'язано!" — сповістили кореспонденти буржуазних газет про республіканський переворот в Еспанії.

Розв'язано, але не в тому розумінні, як уявляють собі промислові та фінансові магнати і їхні анархістські та соціял-фашистські агенти. Не ці жалюгідні герої, що завжди рука в руку з монархістами гальмували та придушували революційну боротьбу робітництва й незалежного селянства, — не вони, а трудящі маси, визискувані робітники й незалежні селяни Еспанії повалили монархію. Вони повалили її в завязках боєх проти диктатури крові та злиднів. Вони здобули республіку не для того, щоб і далі згинати під гнітом капіталістичного визиску, а тільки як етап до дальшої боротьби за хліб, працю і волю, за розгортання справжньої народної революції, за утворення робітничо-селянського уряду.

Габріель Пері.

ПРИЗД Ю. ПІСУДСЬКОГО І ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА УГОДА

"Век Нови" ч. 8937 з 1 квітня ц. р. пише: "Багато уваги, коли говорити про майбутню працю уряду, притягає до себе справа національних меншостей, а зокрема справа української меншости. Про це ходять різні чутки. Говориться про переговори, які йдуть у Львові між представниками санції й провідниками УНДО. Існує також чутка, що п. воевода Тенрик Юзефський, що під цю хвилю займається приготуванням православнового собору, буде урядувати в протягу місяця в президії ради міністрів і також посвятитись українським справам. Щодо білоруської справи, то у Вільні мають відбуватися переговори з представниками білоруської людности (читай: буржуазії)".

Відомості про арештування й смерть Янка Купала помістили також західно-українські буржуазні газети, а зокрема "Діло", "Новий Час", "Мета" й інші. Цю "новинку" передрукували також жовтоблakitні газети в Канаді.

Як у багатьох інших випадках, так і тут показалося, що фашисти пустилися на брехню, і то з великого "Б". Недавно, з початком квітня, Янко Купала оголосив у мінській білоруській газеті "Звезда" категоричне заперечення фашистських наклепів про його ув'язнення й смерть.

В своєму листі Янко Купала написав: "Від комуністичної партії та радянської влади я маю найдоброзичливіше та найуважливіше ставлення. Я живу під обороною законів диктатури пролетаріату, законів Білоруської Радянської Соціалістичної Республіки й втручання в нові життя від законної більшовицької розглядати, як найзліцишу провокацію".

Відомості про арештування й смерть Янка Купала помістили також західно-українські буржуазні газети, а зокрема "Діло", "Новий Час", "Мета" й інші. Цю "новинку" передрукували також жовтоблakitні газети в Канаді.

Як у багатьох інших випадках, так і тут показалося, що фашисти пустилися на брехню, і то з великого "Б". Недавно, з початком квітня, Янко Купала оголосив у мінській білоруській газеті "Звезда" категоричне заперечення фашистських наклепів про його ув'язнення й смерть.

В своєму листі Янко Купала написав: "Від комуністичної партії та радянської влади я маю найдоброзичливіше та найуважливіше ставлення. Я живу під обороною законів диктатури пролетаріату, законів Білоруської Радянської Соціалістичної Республіки й втручання в нові життя від законної більшовицької розглядати, як найзліцишу провокацію".